

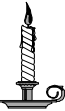
שנה עשרים וארבע - עלון מס' 1194

- @ השבת ראש חודש אדר א' .
- @ מוציאים ב' ספרי תורה.
- @ לא אומרים "צדקתך" במנחה.
- @ השבת יום ההילולה של ר' אברהם אבן עזרא זיע"א

בס"ד א' אדר א' ה'תשפ"ד

הדלקת נרות - 17:02
צאת השבת - 17:54
רבנו תם - 18:30

שעון חורף - מהלוח המדויק של "אור החיים"
ע"פ "אופק תל אביב"

אברהם יגל

לעיני בבאי מוסאי בן אברהם וזליכה ז"ל
לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל ובכללם לאברהם יגל בן רעות נ"י

כפטידין: "השמים כסא"
(ישעיה סו')

מרתק - ראו בעמוד 2
מכל מלמדי השכלתי

פרשת משפטים

הרה"ג יצחק יוסף שליט"א
יחל את שיעורו בלויין
בבית הכנסת "אוהל מועד"
במוצ"ש בשעה 20:30

מעייני הפרשה:

- ↔ דיני עבד עברי ואמה עבריה.
- ↔ דיני רוצח במזיד ורוצח בשגגה.
- ↔ דיני החובל בחברו או בעבדו הכנעני.
- ↔ דיני גניבה ותשלומן ארבעה וחמישה.
- ↔ דיני נזקים הנגרמים ע"י בהמות או אש.
- ↔ מצוות שונות לכיבוד ראשי העם ומתנות לכהנים ולהנהגה צודקת לכל בני האדם.
- ↔ מצוות על הזמנים והמועדים המקודשים לעם ישראל, בתורה.
- ↔ הבטחות ברכה והצלחה לשומרי ברית ה'.

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשִׂים לִפְנֵיהֶם (כ"א - א)
ה"בית הלוי" על התורה בפרשת תרומה כותב, "לכן פרשת משפטים באה לפני פרשת תרומה, ללמדך, כי לפני נתינת הצדקה, עליך לבדוק אם כסף זה בא ביושר, או שמא בגזילה, שאם לא כן דין צדקה זו, כדון לולב הגזול שנפסל משום מצוה הבאה בעבירה".

כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עִבְרִי (כ"א - ב)

שואל האלשיך, הלשון צריכה להיות הפוכה, הרי בשעת הקניה הוא עדיין עברי ולא עבד, ולמה כתוב "כי תקנה עבד עברי". ומתוך: יש כאן רמז לקונה, דע לך, אתה אמנם קונה אדם בזוי ונאלח - גנב, אבל עדיין הוא עבד להקב"ה, הוא כבר עבד לאדון העולם.

וְהִגִּישׁוּ אֶל הַדֹּכָא או אֶל הַמְזוּזָה (כ"א - ו)

הרבי מגור אומר. בהתחלה הוא קיבל עונש, מכרו אותו לעבד. רק לאחר שש שנים כאשר אומר "אהבתי את אדני את אשתי ואת בני לא אצא חופשי", אי"כ מתברר שזה לא היה כעונש עבורו, אלא כפרס, ואם זה כך, צריכים לרצוע את אוזנו.

כֹּל אֲלֻמְנָה וַיְהִי כֹל תַּעֲזוּבָה (כב-כא)

תיבת "אלמנה" מורכבת היא משני שמות "אל - מנה" כלומר שהיא חסרה חלק אחד כי האיש ואשתו הנם כגוף אחד ובמות בעלה הרי היא משוללת מחלקו של בעלה, וכך גם כשהאשה מתה נקרא בעלה "אל-מן" כלומר משולל מחלקו. אלמנה אותיות "אל מנה" כלומר הקב"ה מונה את דמעותיה להעניש המיצר לה על כל דמעה ודמעה.

פִּנְתַּי הַנִּיבִים וְהַפְתָּגִים

קלות ראש = חסר רצינות, זלזול.

דוגמה: הנגה הצעיר התניח, לצערנו, בקלות ראש לתמרורי האזקרה שבדרך וגרם לתאונה קטלנית.

מקור: על חטא שחקאנו לפניך בקלות-ראש [נדוי, תפלת יום כפור]. (ניבונכו)

הסירו ממשול מדוך עמי! העלון טעון גנייה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן.

ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת" ו-"חידושי": <http://www.hidush.co.il/> <http://ladaat.info/>

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

הלכות לבישת בגדים וכיסוי ראש

א. יזהר להיות צנוע כשלושב או פושט את בגדיו, ולא יאמר הנני בחדרי חדרים ומי רואני, כי הקדוש ברוך הוא מלוא כל הארץ כבודו. וכל שדרכו להיות מכוסה ינהג בצניעות שלא יתגלה, מפני כבוד ה'. וימחר לקום מריזות וללבוש בגדיו. וקטן שהוא בר הבנה יש להרגילו עוד מקטנותו להתלבש בצניעות. [ילקווי"ה ה' השכמת הבוקר, עמ' רו]

ב. אפילו במקום שאי אפשר שלא יתגלה מבשרו, כגון בבית המרחץ, או כשרוחץ בנהר או בים, ישתדל כפי יכולתו שלא ילך בגילוי הגוף שלא לצורך, ויזהר לפשוט וללבוש הבגדים, סמוך למקום שמתרחץ בו כמה שאפשר. [ילקווי"ה עמוד ריא].

ג. יזהר בבגדיו שלא ילבשם באופן שיתגנה בעיני הבריות, שכל מי שאין דעת הבריות נוחה הימנו, אין דעת המקום נוחה הימנו, ואין תפלתו מקובלת לפני ה' ולכן יזהר כשלושב הבגד שלא יתהפך הצד הפנימי לחוץ וייראו התפירות. ויש לדקדק בזה אפילו בבגדים שתחת כל המלבושים, דמלבד הענין הנזכר, לבישת בגד הפוך גורם לשכחה. [ילקווי"ה, עמוד ריא].

ד. וכן יזהר שלא ינדוף ריח רע מבגדיו, וינהג בכל מעשיו כדרך כל הארץ, ובפרט לומדי תורה יזהרו בזה ביותר, שלא יאמרו עליהם אוי ללומדי תורה שהם מאוסים ומגונים. וכתב הרמב"ם, מלבוש תלמידי חכם מלבוש נאה ונקי, ואסור לו שימצא בבגדו כתם או שמונח וכיוצא, ולא ילבש לא מלבוש מלכים שהכל מסתכלין בהן, ולא מלבוש עניים שהוא מבזה את לובשיו, אלא בגדים בינוניים נאים. [רמב"ם. מס' דרך ארץ, שאין לצאת במנעלים שהותר הקשר, שנראה כנסות רוח].

ה. כשלושב בגדיו [או רוחץ גופו] נכון שיקדים תחלה את הראש, מפני שהראש מלך על כל האיברים, וכן יקדים את הימני, שכן מציינו בכמה מקומות בתורה שימין חשובה אבל בפשיטת הבגדים וכן בחליצת המנעלים, יתחיל לפשוט צד שמאל, ולחלוץ מנעל שמאל, שזה כבודה של הימין. [שארית יוסף ח"א עמ' יט, וילקווי"ה עמוד ריג. ושם בשאר"י אם גם הרחיצה יש להקפיד לרוחץ תחלה יד ימין].

ו. כשנועל את מנעליו ינעל תחלה מנעל ימין, ולא יקשרנו, ואחר כך ינעל מנעל של שמאל ויקשרנו, ויחזור ויקשור של ימין. והטעם שמקדימים לקשור מנעל שמאל תחלה, מפני שלגבי קשירה מציינו שהתורה נתנה חשיבות לשמאל, שקושרין עליה את התפילין. ויש אומרים שהוא כדי להכניע את היצר שהוא בשמאל. ובמנעלים שאין בהם קשירה, ינעל תחלה מנעל ימין ואחר כך של שמאל. וכשחולץ מנעליו יחלוץ תחלה מנעל של שמאל ואחר כך של ימין. וגם בהתרת שרוכי הנעלים נכון להקדים להתיר את השרוכים של מנעל שמאל, ואחר כך של ימין. [שארית יוסף ח"א עמ' יח. ילקווי"ה עמ' ריג].

ז. איטר יד שמניח תפילין בימין של כל אדם, ינעל את מנעליו כמו כל אדם, תחלה מנעל של ימין, ואחר כך של שמאל ולענין הקשירה, יש אומרים שיקשור תחלה מנעל שמאל ככל אדם. ויש אומרים שיקשור תחלה מנעל ימין, שהיא היד שמניח בה תפילין. והעיקר כדעת ראשונה. ואיטר יד ורגל, או איטר רגל, ינעל ויקשור של ימין תחלה. [ילקווי"ה עמוד רטו].

ח. מנעל הנקשר בצד ימין וגם בצד שמאל, יש להקדים תחלה קשירת צדו השמאלי, ואחר כך הימני. [הליכות שלמה תפלה, עמוד כא].

ט. אשה, יש אומרים דכיון שאינה מניחה תפילין, ואף מוחין בידה שלא תניח תפילין גם אם רצונה בכך, נועלת וקושרת של ימין תחלה. וי"א שגם אשה צריכה לקשור מנעל שמאל תחלה. [ילקוט יוסף השכמת הבוקר עמוד רטז].

י. החולץ מנעליו כדי לנעול מנעלים אחרים לכבוד שבת, או כדי לנקותם לכבוד שבת, יחלוץ של ימין תחלה, כיון שעושה כן לשם מצוה. ואמנם כשחולץ מנעליו בערב יום הכפורים, או ערב תשעה באב, כדי לנעול מנעל של עינוי, יחלוץ של שמאל תחלה. [שם עמ' קיז].

מכל מלמד השכלתי

"מכה איש ומוט מות יומת" (כ"א - י"ב)

בספר "זוהר ליהודה" כותב רעיון נפלא, התורה מונה כאן כמה הלכות לפי סדר חומרתם.

א. "מכה איש ומת מות יומת". הכאה שיש בה מיתה.

ב. ישנה הכאה חמורה ממנה, שאפילו שלא מת המוכה מחמת המכות בכ"ז חייב מיתה - "מכה אביו ואמו".

ג. יש ענין חמור מכך, אדם חייב מיתה אף שהנפגע לא הוכה כלל, "גונב איש ומכרו".

ד. ויש חייב מיתה אפילו לא נגע באיש כלל אלא רק דיבר כבר חייב מיתה - "מקלל אביו ואמו".

ישנם שלושה סוגים של מצוות :

משפטים - ציווים שבני האדם מסוגלים להבין גם בשכלם את הסיבה, ואפילו היו חושבים על מצווה שכזו גם בלי התורה.

חוקים - מצוות שלולא התורה לא היינו חושבים עליהם, וגם כיום אין לנו שום דרך להבין בשכלנו את הטעם שמאחרי מצוות אלו (לדוגמא כל המושגים של טומאה וטהרה). אלו הם חוקים שהקב"ה נתן לבני ישראל.

עדות - הינם מצוות שלא היינו חושבים עליהם בעצמנו, אך לאחר הציווי מהקב"ה אנו יכולים לנסות ולהבין את הטעם והסיבה. לדוגמא שמירת שבת או השמירה על חג הפסח מועד יציאתנו מארץ מצרים.

"אם אדניו יתן לו אשה וילדה לו בנים או בנות"

האשה וילדיה תהיה לאדניה"

- "אם אדניו" ה'.

- "יתן לו אשה" = משפיע על האדם שפע.

- "וילדה לו בנים או בנות" = נהיה לאדם הצלחות והישגים.

- "האשה וילדיה תהיה לאדניה" = צריך האדם להפוך את כל השפע וההצלחות, לכלי עזר בעבודת ה'.

פירוש: כל אדם באשר הוא, יש לו מתנות רבות שקיבל מהבורא. בריאות, אישה, ילדים, בית, מעמד חברתי וכו'... כמובן שבהתחלה האדם אומר לה' תודה על כל מתנה ומתנה שהבורא נתן לו. על האישה המעולה, הדירה הנפלאה,

הילדים המתוקים... אלא שאט אט האדם מתרגל לכל הטוב המקיף אותו ומסתכל עליו כמובן מאליו, והוא שוכח מעט את נותן המתנה

את הבורא. התופעה מצויה יותר "בשעת צרה" כאשר האדם נקלע למשבר ורואה שסיכויי הצלחתו קלושים ותלושים, והוא מבקש את עזרת הבורא. באותו רגע רעוע הוא מרגיש את אפסיותו וקטנותו מול הבורא הגדול - והוא מנסה לשכנע את הבורא הכל יכול שיושיעו מצרתו, והוא מבטיח לה' שמהיום הוא יהיה יותר בסדר.

"שלח לחמך..."

ארשת פניו של ד"ר יונתן מרגלית, לא בישרה טובות. שבועיים צפופים של מריטות עצבים עברו על חגי מרציאנו, כדי לשמוע מה בדיוק ממצאי הבדיקות. חגי ציפה לנורא מכל... וזה אכן הגיע.

"חגי יקירי" אמר ד"ר מרגלית "על פי בדיקות המעבדה מדובר בשררה של התקפות ממאירות בשני איברים פנימיים עם גרורות... היו דברים מעולם, ויש כאלה שיצאו מזה".

"ראה חגי" החל ד"ר מרגלית לטפן במילים חמות "אהיה הגון איתך. מכיוון שמדובר בצורך לבצע ניתוח מקצועי ורגיש, לא כדאי לעשות זאת בישראל...". "אז מה אתה ממליץ דוקטור? מי המתח הטוב בעולם למקרה הרפואי שלי?"

ד"ר מרגלית חשב לרגע והשיב: "את הסטאז' שלי עברתי במרכז הרפואי באוהיו ארצות הברית, הכרתי שם פרופ' גוי, והוא מנתח מספר אחד בעולם לתופעה הזו. שמו פרופ' יוהן ואן דינג, הוא הולנדי במקור".

"תודה דוקטור, אני יהודי מאמין ברמ"ח איברי וסס"ה גדיי, ומי שנתן לי את החיים, הוא גם מי ששלח לי את המחלה הארורה, והוא גם מי שיבריא אותי, ואתה ד"ר מרגלית שלח טוב לרפואתי, תתפלל עלי..."

כל עסקני הרפואה בישראל המליצו פה אחד על פרופ' יוהן ואן דינג, הנמצא במרכז הרפואי הגדול באוהיו. התיק הרפואי נשלח באימייל, והתגובה לא איחרה לבוא, באנגלית רהוטה, אך לקונית.

"לכבוד חגי מרציאנו. ד"ר ואן דינג עיין בממצאים ארוכות, הוא בחן את הצילומים, ולאחר התייעצות עם מומחים נוספים קבע כי יש לבצע כריתה של האיברים הנוגעים והשתלה של שני איברים מלאכותיים. סיכויי ההצלחה 50%-50%. עלות הניתוח: מנתח 50,000 דולר. שרות בית החולים כולל חדר ניתוח, תרופות ושיקום 30,000 דולר, סה"כ 80,000 דולר. אנו מאחלים לך רפואה שלמה וממתינים למידע נוסף".

משפחת מרציאנו יצאה למסע גיוס הכספים במלוא המרץ.

התורם הראשון היה ד"ר מרגלית. חגי עצמו לא התבייש ועבר במשך שבועיים עם המלצת רבנים, מבית כנסת אחד למשנהו. הוא התגבר על החולשה והבושה, החיים שווים להתבייש בשבילם. בסופו של יום נאספו 30,000 דולר בלבד. חסרים עוד 50,000 והזמן דוחק. ד"ר מרגלית בתושייתו עדכן את בית החולים באוהיו שהסכום כבר נאסף, וביקש שיקבעו עבורו תאריך מיידי לניתוח. תוך 24 שעות קיבלו תשובה: יש לנחות ביום ג' בשבוע הבא בארה"ב ולהגיע לאישוף מיידי בביה"ח. וכסף מנלן??? שאל חגי.

"נעביר להם 30,000 דולר בשלב ראשון" השיב דוקטור מרגלית, והוסיף "ידידי חגי, דווקא אתה הצדיק מבין שנינו, נכון? ובכן, מי שדאג ל- 30,000 דולר, הוא ידאג לשאר. עכשיו טוס לרפואה שלמה".

חגי מרציאנו נחת באוהיו עם אחותו הבכורה - כרמית - ואושפז מיידית בבית-החולים. פרופ' יוהן ואן דינג קידם את פניו במחלקה, בחיוך שופע אופטימיות.

"הו אתה מישראל, כמה נחמד. אל תדאג אתה בידיים טובות, ואני מאד מקווה שתוך יומיים אתה כבר תהיה בריא... אני מודה לך על הזכות שבחרת בי כמתח שלך".

חגי היה המום. הלבביות של הפרופ' הגוי, נסכה בו כוחות עצומים והמון אופטימיות.

עננה אפורה ודי קודרת העיבה על מצב רוחו - הכסף... אחותו כרמית לחשה לו "אל תדאג לכסף, הגעתי לכאן

עם כרטיס האשראי שלי, ועל דעת בעלי, אנחנו בתהליכי מכירת הדירה שלנו, העיקר שתהיה בריא".

ליבו של חגי נרעד. כרמית ובעלה הם קשוי יום, שרכשו דירה קטנה באחת השכונות בעיר. "לא הייתם צריכים למשכן את חייכם בשבילי... יש לכם ששה ילדים לגדל."

"אתה בן תורה" ענתה כרמית "בעלי אמר שאתה אברך מוסר נפש על תלמודך. העיקר שתהיה בריא, ובזכות המצווה הזו, ילדינו יהיו צדיקים ותלמידי חכמים...".

ואז הגיע אחות חדר הניתוח והכניסה לשם את חגי. לאחר שש שעות נפתחה הדלת. כרמית היתה תשושה מקריאת התהילים והתחיות. פרופ' ואן דינג יצא לקראתה ודיווח בקולו המלטף "או-קי. הכל בסדר. הוא הועבר להתאוששות. השיקום יהיה מהיר, מחר בצהריים נגיש לשיחת סיכום. חשוב שתדעי, הממצאים

היו אומנם חמורים, אך בפועל המצב היה טוב יותר... הוא יחיה ויארך ימים". דמעות של אושר שטפו את כרמית. למחרת בצהריים חגי היה כבר עירני מזה שעתיים. הוא ואחותו המתינו בקוצר-רוח לבואו של הפרופסור. בשעה שלוש בדיוק פתח פרופ' ואן דינג את הדלת והתיישב. הוא פתח את תיק הגיימס-בונד שלו

ושלף משם... אלבום תמונות ישן ומרוט. "תראו מיסטר חגי והגברת כרמית, אני הולך להראות לכם עכשיו כמה תמונות". בתמונה הראשונה הם הבחינו היטב בפניו של הפרופ' צעיר לפחות ב- 35 שנה, כשמאחוריו קרונות רכבת. "נכון זה אני בן 22 אוהו בידי תיק אישי, ובתוכו תעודות על השכלתי הפורמלית בהולנד, ועל לימוד רפואה באוניברסיטת אמסטרדם.

חצי שעה לפני הצילום, נכנסתי לבנק המרכזי ופדיתי צ'ק שנתן לי אבא שלי ע"ס 65,000 דולר. כסף זה צריך היה לישמש אותי למימון הלימודים ולמימון מגוריי וכלכלתי עד לקבלת תואר הדוקטור. אל תשאלו איך ולמה, אבל שעה אחרי הצילום ירדתי מן הרכבת. התיק כבר לא היה בידי, וחלומותי נטרפו. עכשיו אני בלי כסף, בלי עתיד, ואין לי למי לפנות".

וכאן שלף פרופ' ואן דינג תמונה נוספת, והפעם הוא מחובק עם יהודי עורן חגי, על רקע תחנת משטרה.

"סבא אלברט!!!!!! צעקו זקן וכרמית "מה עושה איתך סבא אלברט זכרונו לברכה...".

"אכן כן, סבא שלכם אלברט מרציאנו הבחין בתיק הנטוש שברכבת, ולפני ששודדי רובע הארלם השתלטו עליו, תוך שהוא חוטף כמה חבטות הוא הצמיד אותו לגופו והעביר אותו לתחנת המשטרה הדרומית בניו-יורק והמתין שם חמש שעות, עד שהגעתי לשם מיואש וחסר תקווה".

"התחננתי לפניו שיקח כמה אלפי דולרים כאות הוקרה, כמתנה, כצדקה, אבל אלברט סירב - אנחנו יהודים שעושים מצוות לא בשביל לקבל שכר - הוא אמר לי - אני, שמח שטוב לך, ותוכל להיות רופא".

ואז לפני שנפרדו הוא אמר לי - "יוהן אם פעם תהיה דוקטור חשוב וגדול, ויגיע אליך יהודי חסר כל שידקק לחסדיך, תזכר בי, ותגמול איתו חסד, והיה זה שכר..."

המקרה הזה מתועד אצלי ורשום כאן. אני מתעד כל חוויה בחיי. תאמינו או לו חגי וכרמית, ניתחתי כבר מאות יהודים בקריירה שלי ועשיתי הנחות גדולות, גם כשלא ביקשו ממני. ולפני כחודש כשראייתי באימייל את השם חגי מרציאנו, דלקה אצלי נורה מהבהבת... אולי מדובר בקרוב משפחה של אלברט...

ערכתי בדיקה טלפונית עם ישראל ולשמחתי לא טעיתי... הפרופסור שלף מכיסו את כרטיס הויזה של כרמית ולחש באוזנו של חגי "יקירי, סבא שלך אלברט מרציאנו זכרונו לברכה, כבר שילם על הניתוח. תודה ושתיה לי בריא..."

(קובי לוי "העתונאי")

